

Strony uczestniczące w pracach Podzespołu

stwierdzają, że istniejący w Polsce system komunikacji społecznej jest przestarzały i nieodpowiedni wobec zachodzących przemian, zaś stan bazy materialnej prasy, wydawnictw, radio, TV i informatyki jest rozpaczliwy. Stwierdzamy konieczność szybkiej budowy nowego ładu informacyjnego, który musi odzwierciedlać istniejący w społeczeństwie pluralizm, odpowiadać procesom demokratyzacji oraz odrzucać wszelki monopol w tej dziedzinie. Celem nowego ładu winna być możliwość wolnego udziału podmiotów politycznych, grup i jednostek we wszystkich formach komunikacji społecznej, czego jednym z warunków jest zniesienie cenzury.

Środki komunikacji społecznej, niezależnie od ich orientacji politycznej czy światopoglądowej, powinny spełniać następujące funkcje:

- przedstawiać rzetelną i możliwie pełną i obiektywną informację;

- wyrażać opinie społeczne oraz opinie i propozycje wszelkich opcji politycznych i innych, biorąc pod uwagę także poglądy i postulaty nie podzielane przez daną stronę;

- kontrolować władzę w szerokim zakresie tego pojęcia oraz bronić swobód obywatelskich i interesów jednostki;

- sprzyjać dotrzymywaniu umów społecznych przez wszystkie strony oraz ujawniać i łagodzić konflikty i napięcia społeczne w duchu tego porozumienia;

- współdziałać w dziele reform demokratycznych służących nadrzędnym wartościom Polski.

Zdając sobie sprawę, że realizacja powyższych założeń jest kwestią czasu, a ustalenia dokonane w Podzespole ds. Środków Masyowego Przekazu stanowią dopiero pierwszy krok i mają być początkiem przemian, strony uzyskały zgodność w sprawach wymienionych dalej.

Ugodnienia te, zachowując swoją wagę, nie odbierają stronom prawa dążenia do realizacji własnej wizji nowego ładu informacyjnego.

I

Strony uznają, że po zarejestrowaniu Związku "Solidarność" i Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych zostaną stworzone formalne warunki powstania prasy związkowej, szczególnie zaś ogólnopolskiego "Tygodnika Solidarność", ogólnopolskiego tygodnika ZZRI "Solidarność", a także, w miarę potrzeby i możliwości tych związków, innych tygodników regionalnych i związkowych. W okresie kampanii wyborczej zapewnione zostanie ukazywanie się "Gazety Wyborczej", firmowanej przez środowiska skupione wokół Komitetu Obywatelskiego, która następnie przekształci się w ogólnokrajowy dziennik informacyjny.

Do czasu wprowadzenia wolnego rynku papierem - papier na te wydawnictwa powinien zostać przydzielony z rezerwy bilansowej państwa. W rezerwie tej należy przewidzieć pewną ilość papieru na potrzeby ewentualnych nowopowstających wydawnictw.

Aspiracje do posiadania własnych organów prasowych przez wszelkie nowe podmioty życia społecznego i politycznego strony uważają za usasadnione i będące nieodłączną częścią wielofunkcyjnego pluralizmu związkowego, politycznego i społecznego.

II

W odniesieniu do ustawy Prawo Prasowe przyjęto wspólny pogląd, że należy odejść od systemu koncesjonowania działalności prasowej i zastąpienia go przez system zgłoszeniowy /rejestracji/.

Strony uznają, że nowelizacja Prawa prasowego powinna współbrzmieć z ustawą o działalności gospodarczej oraz z nową ustawą o stowarzyszeniach.

Strony uznały, że przepisy umożliwiające odejście od systemu koncesjonowania powinny być nowelizowane jeszcze w bieżącej kadencji Sejmu PRL.

1. W odniesieniu do rozwiązań zawartych w rozdziale 4 Prawa prasowego i przepisach z nim związanych przyjęto następujące zgodne ustalenia:

- a/ uchylenie art. 19 traktującego o zasadach koncesjonowania prasowej działalności wydawniczej;
- b/ ustanowienie w art. 20 jako organu rejestracyjnego - Głównego Urzędu Kontroli Publikacji i Widowisk;
- c/ ustanowienie w kolejnych przepisach danych podstawowych i informacyjnych składających się na treść wniosku o rejestracji. Do danych podstawowych należałyby: tytuł dziennika lub czasopisma, siedziba i dokładny adres redakcji, dane osobowe redaktora naczelnego, określenie podstawowego zakresu tematycznego dziennika lub czasopisma, określenie wydawcy, jego siedziby i dokładnego adresu, określenie miejsca druku; do danych informacyjnych należałoby; określenie częstotliwości ukazywania się dziennika lub czasopisma, przewidywanego nakładu, określenie formatu, zasięgu rozpowszechniania i techniki druku;
- d/ ustalono możliwość rozpoczęcia wydawania dziennika lub czasopisma po upływie 30 dni od zgłoszenia wniosku, jeżeli

organ rejestracyjny w tym terminie nie udzieli odpowiedzi;

- e/ ustalono obowiązek powiadamiania organu rejestracyjnego o zmianach danych zawartych we wniosku rejestracyjnym;
- f/ ustalono zasady odmowy rejestracji, przyjmując za te zasady naruszenie przepisów: "Prawa prasowego", prawa do ochrony nazwy istniejącego już tytułu prasowego, kryteriów dotyczących osoby redaktora naczelnego;
- g/ ustalono, że podstawą do cofnięcia rejestracji może być systematyczne lub rażące naruszanie przepisów "Prawa prasowego", przy czym cofnięcie rejestracji powinno być poprzedzone pisemnym ostrzeżeniem;
- h/ ustalono, że rejestracja dziennika lub czasopisma traci ważność w razie nie wydawania tytułu przez rok od dnia nabycia uprawnień do jego wydawania lub przerwy w jego wydawaniu przez rok, chyba że redakcja wystąpi o utrzymanie rejestracji lub w razie cofnięcia rejestracji;
- i/ ustalono kryteria jakim powinien odpowiadać redaktor naczelny. Są to: pełna zdolność do czynności prawnych, obywatelstwo polskie /z wymogu tego można być zwolnionym w konsultacji z MSZ/, pełnia praw publicznych. Redaktorem naczelnym nie może być osoba skazana za zbrodnie i występki przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym PRL jeżeli nie upłynęło 10 lat od zakończenia odbywania kary za zbrodnie i 3 lata od odbywania kary za występki; osoba skazana za przestępstwo popełnione z niskich pobudek; osoba, która co najmniej trzykrotnie była karana za przestępstwa określone w "Prawie prasowym";
- j/ uznano, że organizację redakcji i jej linię programową oraz zakres działania określa statut albo regulamin redakcji;

- k/ zezwolenia, o których mowa w art. 29 /dotyczące funkcjonowania rozgłośni oraz tele- i radiowęzłów oznaczonych w przepisie/, zaproponowano dostosować do trybu rejestracyjnego;
- l/ ustalono uchylenie przepisów art. 30 ustawy /dotyczących rejestracji małej poligrafii/ oraz odpowiadającego temu artykułowi przepisu karnego zawartego w art. 48;
- i/ ustalono liberalizację art. 45 /dotyczącego wydawania lub rozpowszechniania tytułów bez wymaganej rejestracji/ jedynie do kary grzywny; strona opozycyjno-solidarnościowa, akceptując tę treść docelowo, uznała, że budzi ona obecnie zastrzeżenia wobec nie uregulowania statusu drugiego obiegu.

2. Uznano za celową zmianę art. 18 ust. 2 "Prawa Prasowego" /rozdział 3/ tak, aby państwowy trybunał kandydatów zgłaszanych do Rady Prasowej przez organizacje dziennikarskie ustalić jak jeden do dwóch wobec innych kandydatów wysuwanych przez podmioty wskazane w przepisie.

3. Strony widzą konieczność:

- dokonania zmian w obowiązującym "Prawie Prasowym", a w tym m.in. w przepisach ogólnych przez usunięcie nieprecyzyjnych sformułowań /np. "zasady współżycia społecznego"/;
- wprowadzenia zabezpieczenia przed dyskryminacją przez przedsiębiorstwa poligraficzne i kolportażowe w sprawie druku i rozpowszechniania prasy;
- uściślenia definicji dziennikarza;
- wyłączenia spod pojęcia prasy biuletynów wewnętrzno-organizacyjnych;
- zmian w rozporządzeniu wykonawczym w sprawie rozgłośni i radiowęzłów zakładowych.

4. Strony zadeklarowały potrzebę udziału środowisk opozycyjno-solidarnościowych w radach i instytucjach programujących, kontrolujących i doradczych związanych z działalnością

prasy, radia, telewizji, przy równoczesnym zwiększaniu roli tych rad i instytucji. Dotyczy to m.in. Rady Prasowej przy premierze, Rady Programowej Komitetu ds. RTV.

III.

Strony uczestniczące w Podzespole zgodnie uważają za celowe zarekomendowanie następujących zmian w obecnym brzmieniu ustawy o kontroli publikacji i widowisk z 31 lipca 1981 r.:

1. Powrót do brzmienia zawartego w ustawie z 31 lipca 1981 r. w art. 2 /dotyczącym zakazów/ w odniesieniu do punktów 1 i 5 /rezygnacja z klauzuli "zagrożenia bezpieczeństwa państwa" i "zagrożeniu obronności"/ ze względu na ochronę tych dóbr w innych przepisach prawa.

2. W odniesieniu do art. 2 pkt. 6 /nawoływanie, pochwalanie, rozpowszechnianie treści przestępstwa/ strony uznają, że punkt ten winien brzmieć: [nie można] "Nawoływać do popełnienia przestępstwa lub je pochwalać".

3. Powrót do brzmienia zawartego w tejże ustawie w art. 4 /dotyczącym wyłączeń z kontroli wstępnej/ w punktach 13 /wzniesienia publikacji/ i 20 /publikacje bibliograficzne/.

4. W odniesieniu do art. 4 /zwolnienia z kontroli wstępnej/ to:

a/ w odniesieniu do pkt. 8 /utrzymanie kontroli wstępnej określonych publikacji/ strony uznają, że publikacje naukowe i dydaktyczne szkół wyższych, placówek Polskiej Akademii Nauk, samodzielnych placówek naukowo-dydaktycznych, instytutów naukowo-badawczych i placówek typu naukowo-badawczego utworzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, zakładów kształcenia duchownych i zarejestrowanych stowarzyszeń naukowych, a także druki tych instytucji służące zbieraniu danych dla celów badawczych nie podlegają kontroli wstępnej;

b/ w odniesieniu do pkt. 11 strona rządowo-koalicyjna uznaje za celowe pozostawienie brzmienia obecnie obowiązującego /to znaczy bez zwolnień biuletynów/; natomiast strona opozycyjno-solidarnościowa obstaje przy powrocie do brzmienia pkt.11 z ustawy z 31 lipca 1981 r. /to znaczy jest za zwolnieniami biuletynów organizacji politycznych, związków zawodowych i innych organizacji społecznych/.

5. W odniesieniu do art. 16 /rozpowszechnianie, debiut/ strony popierają zgodne wnioski w sprawie zniesienia ograniczeń dla obywateli w zakresie przewozu, sprowadzania, otrzymywania i nabywania po jednym egzemplarzu wydawnictw, druków i programów audiowizualnych z zagranicy; strony zgodnie popierają też wnioski w sprawie uchylenia obowiązującego ustępu 2 art. 16 traktującego o debiucie.

Rozważono możliwość uchylenia - po konsultacji z zainteresowanymi resortami - obowiązującego ustępu 1a /podmioty określające wykaz bibliotek oraz zasady przechowywania i udostępniania publikacji zagranicznych objętych zakazem rozpowszechniania/. Strona opozycyjno-solidarnościowa proponowała uchylenie ustępu 1 art. 13 "Prawa celnego"; natomiast strona rządowo-koalicyjna uważała za celowe dokonanie zmian tego przepisu zgodnych z ustaleniami dotyczącymi art. 16 Ustawy o kontroli prasy publikacji i widowisk.

6. W odniesieniu do art. 17, strony zgodnie zarekomendowały pozostawienie ustępu 1 /kara za uchylanie się od kontroli lub nie stosowanie się do decyzji organów kontroli/ w brzmieniu dotychczas obowiązującym.

W odniesieniu do ustępu 2 strona opozycyjno-solidarnościowa wniosła o jego uchylenie /przepadki publikacji stanowiących przedmiot wykroczenia/; strona rządowo-koalicyjna zaproponowała uzupełnienie art. 17 przez wprowadzenie odwołania do sądu,

7. Strony - w celu poszerzenia wolności słowa i swobód demokratycznych, a także stworzenia warunków ułatwiających funkcjonowanie niezależnych wydawnictw i pism - uznały potrzebę dalszego ograniczania katalogu zakazów z art. 2 ustawy z 31 lipca 1981 r. o kontroli publikacji i widowisk; ponadto strony uznały za niezbędne dalsze rozszerzanie przewidzianych w art. 4 ustawy wyłączeń periodyków i wydawnictw spod kontroli wstępnej, w tym także publikacji rozpowszechnianych przez stowarzyszenia do wewnętrznego użytku ich członków.

8. Strony widzą celowość zarekomendowania Głównemu Urzędowi Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk zwolnienia z kontroli wstępnej - oprócz zwolnionych już tytułów - również innych legalnie ukazujących się periodyków, wychodzących co miesiąc lub rzadziej, o charakterze teoretycznym, esejistycznym i naukowym.

9. Strony uznają, że:

- zgodnie zaproponowane zmiany stanowią istotny krok w kierunku rozszerzenia wolności słowa;
- prace nad uzgodnionymi zmianami powinny być podjęte przez Sejm PRL jeszcze w bieżącej kadencji;
- celowe jest prowadzenie prac nad dalszymi zmianami obowiązującej ustawy o kontroli publikacji i widowisk oraz odchodzenie od obecnego modelu cenzury w stronę rozwiązań odpowiadających demokratycznemu społeczeństwu obywatelskiemu.

IV

Tworzenie warunków dla normalnego działania pism i wydawnictw, ukazujących się w drugim obiegu będzie sprzyjać uczciwemu, opartemu na dobrej woli dialogowi wszystkich zainteresowanych stron. Na tej drodze osiągnąć można wzajemne zrozumienie i porozumienie na rzecz demokratyzacji, co łączyć powinno wszystkich Polaków.

W związku z tym strony uzgodniły:

- potrzebę pilnej nowelizacji /w tej lub nowej kadencji Sejmu/ ustawy "Prawo Prasowe" i Ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk, w kierunku ograniczenia katalogu zakazów przewidzianych w art. 2 tej ustawy i zwiększenia zakresu wyjątków spod kontroli wstępnej /o czym mowa rozdz. III w pkt. 1 i 2 tego uzgodnienia/;

- nowelizację przepisów karnych.

Strona solidarnościowo-opozycyjna uważa, że do chwili osiągnięcia warunków umożliwiających normalne funkcjonowanie publikacji drugiego obiegu konieczne jest zaprzestanie wobec niego represji. Represje karne i karno-administracyjne powinny być zastąpione walką polityczną. Jednocześnie strona opozycyjno-solidarnościowa uważa, że w publikacjach tych nie powinno się nawoływać do używania w Polsce przemocy w jakiegokolwiek celach, w tym politycznych, nie powinno się też wzywać do stosowania siły w dążeniu do zmiany instytucji państwa.

Strona koalicyjno-rządowa uważa, że ważnym elementem sprzyjającym przezwyciężaniu wieloobiegowości ruchu wydawniczego i piśmiennictwa, będących nienormalnym zjawiskiem w życiu społecznym, a także likwidacji podziału kultury polskiej na różne obłegi, jest kontynuowanie liberalnej polityki państwa wobec publikacji drugiego obiegu. Strona koalicyjno-rządowa oczekuje, że z chwilą wejścia w życie znowelizowanych przepisów "Prawa Prasowego" i Ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk, wydawnictwa drugiego obiegu podejmą działalność zgodną z obowiązującym porządkiem prawnym.

V

Strony krytycznie oceniły obecny stan produkcji papieru i przemysłu poligraficznego. Jednocześnie uznano, że dotychczasowe bilanse, zasady rodzidła i gospodarki papierem,

o także sposoby zarządzania poligrafią będą poważnie zastrzeżone i wymagają uwagi. Uważano za wskazane powołanie reprezentatywnej Rady /Izby/ Papieru i Druku, która inwentaryzowałaby stan posiadania oraz opracowywała zasady i formy dalszych przedsięwzięć zmierzających do rozwoju przemysłu poligraficznego i radykalnego zwiększenia produkcji papieru.

1. Strony opowiadają się za pełnym urynkowieniem obrotu papierem, który zapewni wolny dostęp wszystkich podmiotów do zasobów papieru. Jednocześnie strony opowiadają się za rozpoczęciem wprowadzania wolnego obrotu papierem od 1 stycznia 1990r. Zgodzono się, że w roku 1989 utrzymany zostanie system reglamentacji, zaś potrzeby papierowe nowych podmiotów życia publicznego zostaną zaspokojone z rezerwy bilansowej państwa i z importu. Aby w przyszłości uniknąć negatywnych następstw komercjalizacji /zwłaszcza przy głębokim niedoborze papieru/, należy chronić sfery i systemy wartości szczególnie ważne dla kultury narodowej i edukacji oraz niezbędne dla funkcjonowania państwa.

2. Strony uważają, że w okresie przechodzenia do wolnego obrotu papierem, powinna zostać zagwarantowana minimalna pula papieru dla potrzeb prasowo-wydawniczych składu parlamentarnego, Kościoła katolickiego i innych wyznań oraz związków zawodowych. Papier ten byłby nabywany na zasadzie pierwokupu po cenach rynkowych ze zwiększoną w tym celu rezerwy bilansowej.

3. Strony opowiedziały się za swobodnym importem /przez legalnie działające podmioty gospodarcze/ papieru oraz maszyn

i urzędzeń poligraficznych. Niezbędne jest w tym celu natychmiastowe zwolnienie z ceł przywozowych i obciążeń podatkowych, rozpisywanie akcji i obligacji, zaoferowanie korzystnych kredytów, popieranie spółek z kapitałem zagranicznym, fundacji oraz dobrowolnych zrzeszeń producentów papieru.

Strony uważają, że należy dążyć do zdecydowanego obniżenia podatków obowiązujących wydawnictwa, drukarnie, zwłaszcza zaś nowo zakładane firmy wydawnicze i poligraficzne, z racji ich społecznego znaczenia i funkcji spełnianych w kulturze narodowej.

Strona opozycyjno-solidarnościowa stwierdza, że przewidywany wolny rynek papieru, jak również postulowany pluralistyczny, zdemokratyzowany nowy ład informacyjny jest nie do pogodzenia z obecną monopolistyczną strukturą koncernu RSW Prasa-Książka-Ruch.

VI.

1. Strony zgadzają się na wprowadzenie na antenę radia i telewizji programów autorskich o zróżnicowanej formie i wymiarze co najmniej 30 minut w TV i 60 minut w PR, raz w tygodniu

w dobrym części autentycznym, proponowanych przez osoby wspólnego zaufania strony solidarnościowo-opozycyjnej. Podobne rozwiązania mogą dotyczyć innych organizacji politycznych, związkowych, społecznych i wyznaniowych.

2. Strony uznają za potrzebne skrócenie w RITV czasu przewidzianego na ogłaszanie sprostowań i odpowiedzi zgodnie z prawem prasowym i publikowanie ich w terminie do 3 dni od daty ich złożenia, a jeśli dotyczy to kwestii szczególnie społecznie ważnych - publikowanie ich w ciągu jednego dnia. Odpowiedź lub sprostowanie powinny być nadane w tych samych warunkach emisyjnych /program radiowy czy telewizyjny, pora emisji, czas trwania, warunki realizacyjne/, w jakich opublikowana została wiadomość nieprawdziwa, nieścisła lub stwierdzenie zagrożące dobrom osobistym. Jeśli wiadomość, wymagająca odpowiedzi lub sprostowania opublikowana została w programie o charakterze cyklicznym, replika zamieszczona być powinna w tym samym programie, w wypadku zaś programów o charakterze niecyklicznym - w porze wysokiej oglądalności lub w programie informacyjnym. Odpowiedź lub sprostowanie może mieć formę pisemną, wypowiedzi ustnej lub materiału wizualnego, analogicznie do programu, w którym zawarta została wymagająca repliki informacja.

3. Rekomenduje się również Komitetowi ds. RITV zagwarantowanie prawa do polemiki, jeśli poglądy lub stanowisko którejkolwiek ze stron przedstawione zostaną w programie radia lub TV w sposób niezgodny z prawdą lub wyrażający istotne intencje danej strony. Polemika powinna odbywać się w uzgodnionych przez zainteresowanych warunkach, być możliwie krótka i merytoryczna. Prawo do polemiki nie powinno być nadużywane.

4. Strony uważają, że program TV i radiowy powinien wzajemnie przedstawiać postawy i poglądy występujące w Polsce, szczególnie w ważnych, kontrowersyjnych sprawach publicznych.

5. Strony są zgodne, że należy po zawarciu porozumień Okręgowego Stołu przystąpić do opracowania nowych zasad dotyczących Rady Programowej PRITV, trybu ustalania jej składu, koncepcji rozszerzenia i sprecyzowania jej uprawnień oraz określenia obowiązków odpowiedzialnych organów Komitetu wobec Rady. Projekt ten powinien być przedstawiony Radzie Ministrów z wnioskiem o szybkie rozpatrzenie. Strony zadeklarowały potrzebę udziału środowisk opozycyjno-solidarnościowych oraz innych stron porozumienia w instytucjach programujących, kontrolujących i doradczych PRITV oraz komisjach konsultacyjnych.

6. Strony są zdania, że polityka personalna Komitetu ds. RITV ma się zmieniwać w ślad za zmianami demokratycznymi w kraju i stawać się coraz bardziej otwartą.

7. Strony zgodziły się na rychłym opracowaniu przez Sejm nowej kadencji ogólnych regulacji prawnych w formie ustaw, określających status Komitetu ds. RITV i "ład w eterze", a zawartych obecnie w Ustawie o Komitecie ds. RITV oraz Ustawie o łączności. Umożliwi to rozwój stacji radiowych i TV finansowanych z różnych źródeł /m.in. przez społeczność lokalną/, lub stacji komercyjnych działających w skali ponadregionalnej, rozwój TV antenarnej, kablowej, telegazety itp.

8. Strony rekomendują uregulowanie zasad prawnych dotyczących dostępu do źródeł informacji komputerowych, banku informacji i łączności komputerowej.

Strona solidarnościowo-opozycyjna, nie neguje integralności instytucjonalnej PRITV, stoi na stanowisku ewolucyjnego przechodzenia od modelu monopolistycznego do społecznego modelu

pluralistycznego radia i telewizji, w myśl którego w pierwszym etapie przemian prezes Komitetu ds. RiTV powołuje swego pełnomocnika do spraw programów opozycyjnych. Pełnomocnik ten /wybrany spośród kilku kandydatów zaproponowanych przez Lecha Wałęsę organizowałby redakcję radiową i telewizyjną/, które byłyby integralnymi częściami organizmu PRiTV. Następne etapy przemian prowadziłyby do przekazania różnym siłom społecznym reprezentowanym w Sejmie jednego programu TV i jednego programu PR. W tym ujęciu radio i telewizja, jako instytucja państwowa o wielkim znaczeniu publicznym, powinna być podporządkowana Sejmowi.

Zdaniem strony solidarnościowo-opozycyjnej dopuszczenie tylko tzw. programów autorskich nie zmienia monopolistycznego charakteru radia i telewizji. Strona solidarnościowo-opozycyjna uważa, że uzgodniony czas tzw. programów autorskich, zwłaszcza w radiu, jest zbyt krótki. Niezbędne jest powołanie codziennej niezależnej audycji informacyjnej, firmowanej przez opozycyjne siły społeczne, które powinny mieć również dostęp do programów regionalnych TViPR.

Strona solidarnościowo-opozycyjna popiera ideę utworzenia programu III TV i V /krajowego/ PR, uważa jednak, że programy te powinny być oddane do dyspozycji opozycyjnych sił społecznych, związków zawodowych, Kościoła katolickiego i innych wyznań oraz mniejszości narodowych.

Strona solidarnościowo-opozycyjna wyraża nadzieję, że proces ewolucji politycznej doprowadzi w niedalekiej przyszłości do pluralistycznego modelu zarządzania radiem i telewizją.

Strona solidarnościowo-opozycyjna uważa, że sprawa transmisji telewizyjnych Mszy św. i nabożeństw winna pozostawać w gestii Episkopatu Polski, innych Kościołów i związków wyznaniowych.

Strona koalicyjno-rządowa stoi zdecydowanie na stanowisku integralności prawno-organizacyjnej Komitetu ds. RiTV jako instytucji państwowej pozostającej pod administracją rządu. Strona koalicyjno-rządowa uważa jednocześnie, że na radiu i telewizji spoczywa obowiązek służby społecznej, polegającej na tworzeniu reprezentującego jak najwyższy poziom programu przy stałej trosce o zaspokojenie potrzeb całego pluralistycznego społeczeństwa.

Strona koalicyjno-rządowa uważa, że zarówno w programie radiowym jak i telewizyjnym więcej miejsca należy poświęcić tematyce związkowej i religijnej, a także problemom mniejszości narodowych, ich niepowtarzalnej kulturze, obyczajom i przejawom życia organizacyjnego.

Strona koalicyjno-rządowa uważa również, że Komitet ds. RiTV w porozumieniu z Sejmem powinien przystąpić do organizowania transmisji z posiedzeń parlamentu, zaś w porozumieniu z Polską Radą Ekumeniczną oraz Konferencją Episkopatu - transmisji telewizyjnych nabożeństw.

Strona koalicyjno-rządowa uważa, że mogą być przyjmowane do emisji w Komitecie ds. RiTV, na zasadzie umowy kupna-sprzedaży, programy audiowizualne tworzone poza Komitetem przez niezależnych producentów.

Strona koalicyjno-rządowa stwierdza, że istnieją realne warunki uruchomienia programu III TVP oraz programu V /krajowego/ PR, stanowiących integralną część Komitetu do Spraw Radia i Telewizji, które głównie służyłyby przedstawianiu problemów i stanowisk związków, stowarzyszeń, organizacji, kościołów i innych podmiotów pluralistycznego życia społeczno-politycznego kraju.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE ZSL I SD DO PROTOKOŁU
W SPRAWIE RADIA I TV

1. ZSL i SD opowiadają się za rozszerzeniem dostępu do radia i TV. Radio i TV winny być traktowane nie tylko jako atrybut władzy ale również jako dobro kultury, do którego wszystkie podmioty życia społeczno-politycznego winny mieć zapewniony równoprawny dostęp.
2. Ustanowienie nowego ładu informacyjnego wymaga ustawowego uregulowania całości spraw związanych z funkcjonowaniem środków społecznej komunikacji. ZSL i SD proponują, aby w ustawie sejmowej o systemie informacji w państwie znalazł się zapis o stworzeniu rady Radiokomitetu^{x)}. Powyższą Radę należy wyposażyć w kompetencje natury kadrowej i programowej wobec Radiokomitetu.
3. ZSL i SD uważają za celowe powołanie komisji sejmowej nadzorującej funkcjonowanie środków społecznej komunikacji.
4. Uważamy, że w kierowaniu Radiem i TV powinien znaleźć szersze odzwierciedlenie, deklarowany w oświadczeniach najwyższych instancji politycznych kraju, koalicyjny system sprawowania władzy, co powinno wiązać się z zapewnieniem stosownych proporcji czasowych na antenie Radia i TV dla poszczególnych podmiotów koalicji.

x) ZSL proponuje, aby skład Rady odzwierciedlał parlamentarny układ sił politycznych i ruchów społeczno-związkowych przy zachowaniu w Radzie bezwzględnej większości koalicji.

VII

Strony uważają za konieczne i oczywiste naprawienie krzywd indywidualnych, będących skutkiem weryfikacji w 1982 r. dziennikarzy, wydawców i innych pracowników środków przekazu, a w szczególności umożliwienie powrotu do pracy w swoim zawodzie tym, którzy tego zechcą.

Ponieważ sprawa ta jest częścią szerszego zagadnienia, Podzespół ds. Środków Masowego Przekazu przesyła ją do rozpatrzenia Zespołowi ds. Reform Politycznych Okrągłego Stołu.

Strony uważają za konieczne wyraźne, jednoznaczne i publiczne stwierdzenie przez miarodajne czynniki oficjalne, iż wszelkie prześladowania pracowników środków przekazu za poglądy polityczne nigdy i w żadnych okolicznościach w przyszłości nie będą miały miejsca.

Strona solidarnościowo-opozycyjna pozostaje przy swoim zdaniu, że weryfikacja dziennikarzy i innych pracowników środków masowego przekazu była formą karania za poglądy polityczne i jako taka była niemoralna i powinna zostać potępiona.

Strona koalicyjno-rządowa uważa, że w czasie weryfikacji dziennikarzy mogły być podjęte decyzje nieuzasadnione, nietrafne lub błędne. Gotowa jest dać zadośćuczynienie w tych indywidualnych przypadkach. Oświadczają równocześnie, że to czy ktoś był czy nie był zweryfikowany nie waży na dzisiejszych decyzjach personalnych.

VIII

Strony przeciwstawiają się stanowczo wszelkim próbom ograniczenia dostępu dziennikarzy do źródeł informacji oraz dostępu do zdarzeń publicznych mających znaczenie dla wykonywanego przez nich zawodu. Profil, orientacja polityczna i światopoglądowa pisma lub innego publikatora nie mogą być powodem do żadnych ograniczeń w tej mierze.

Strony zgodnie uważają, że korzystanie z prawa do repliki i sprostowań powinno być wzajemne. Domagają się od partnerów prostowania informacji podawanych przez nich do krajowych i zagranicznych środków przekazu, w tym wszystkich rozłogśni polskojęzycznych, jeżeli są to informacje nieprawdziwe, a firmowane przez organizacje, związki lub ich działaczy. Jeżeli krajowe lub zagraniczne środki przekazu nie będą sprostowań zamieszczać, należy umieszczać te sprostowania w analogicznych krajowych lub zagranicznych środkach przekazu.

Strony wyrażają przekonanie, że w nowym, mającym powstać wielopodmiotowym systemie komunikacji społecznej tym bardziej stanowczo przestrzegane być muszą zasady wzajemnego poszanowania, dążenie do wysokiego poziomu kultury politycznej wolnej od wrogości, nienawiści, uprzedzeń narodowościowych, religijnych czy grupowych, przy równoczesnym zachowaniu własnej tożsamości politycznej, światopoglądowej i społecznej przez poszczególne siły pluralistycznego społeczeństwa.

W pracach podzespołu do spraw środków masowego przekazu uczestniczyli jako członkowie:

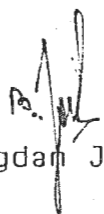
Jacek Ambroziak, Julian Bartosz, Andrzej Bilik, Grzegorz Boguta, Jan Brodzki, Andrzej Dobrzyński, Jan Dworak, Kazimierz Dziewanowski,

Dariusz Fikus, Artur Howzan, Maciej Iłowiecki, Bogdan Jachacz,
Janina Jankowska, Mieczysław Kaczanowski, Jan Kofman, Zygmunt Kału-
żyński, Józef Kliś, Józef Kowalczyk, Krzysztof Kozłowski, Marcin
Król, Mieczysław Leśniak, Włodzimierz Łoziński, Helena Łuczywo,
Ryszard Łukasiewicz, Jerzy Łotys, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Moskwa,
Adam Michnik, Janusz Onyszkiewicz, Marek Opaśnik, Roman Pillardy,
Krzysztof Protakiewicz, Władysław Serafin, Sławomir Tabkowski,
Krzysztof T. Toeplitz, Jerzy Urban, Jacek Woźniakowski, Józef Wójcik,
Zbigniew Zemler.

Jako doradcy: Waldemar Chołodowski, Kazimierz Długosz, Tomasz
Goban-Klas, Waldemar Gieryszewski, Andrzej Grembowicz, Stanisław
Jędrzejewski, Lucja Korozs, Jacek Kurczewski, Stanisław Mieńkowski,
Maria Minkiewicz, Stanisław Renowicki, Jan Rogala, Kazimierz
Siminowicz, Marek Siwiec, Jacek Snopkiewicz, Jan Socha, Maciej
Szumowski, Jarosław Szymkiewicz.

Jako asystenci: Stanisława Domagalska, Norbert Potocki.

Za zgodność sprawozdania podpisują:

Bogdan Jachacz

Krzysztof Kozłowski

Warszawa, 1989.03.22.